

HJÄLMARED FOLKHÖGSKOLA

En skola för framtiden

En plats för hela människan och livslångt lärande

Vision för Hjälmed folkhögskola 2025

Bakgrund

I november 2018 startade arbetet med att utforma en ny vision för Hjälmared folkhögskola. Skolan anställde en processledare, Maria Wallmo, för uppdraget att leda arbetet. All personal och styrelse har deltagit i processen som praktiskt inneburit att samtliga tillsammans processat analys och vision, att man arbetat i tvärgrupper i olika konstellationer samt att personalen tillsammans med delar av styrelsen genomfört en personalresa för att hålla samman bearbetningen. Fördjupningsdelar under visionsarbetet har varit:

- Joel Halldorf, docent i kyrkohistoria och krönikör i Expressen, som gästföreläsare för styrelse, personal och studerande. Besöket av Joel Halldorf föregicks av att all personal och styrelse läst hans bok "Gud: återkomsten". Boken speglar samhällsutvecklingen och utmaningarna som det postsekulära Sverige befinner sig i.
- Lars Nordström, prof emeritus, mötte styrelse och personal i en föreläsning som kretsade kring samhällsutvecklingen över de senaste seklerna, in i det moderna samhället och de grundläggande behov som ett samhälle har för att växa sig starkt. Professor Nordström pekade inte minst på de möjligheter som samhället har genom folkbildningen som bildningsplats för människa och samhällsutveckling.
- Personalresa till London. Personalen bjöds in till ett möte med vår samverkanskommun Lewisham i södra London. Utöver studiebesök och överläggningar med medarbetare och ungdomar i Lewisham fick gruppen träffa och lyssna till Gerald Jones, filosof och ansvarig för förandet av Englands vuxenutbildningssystem. Gerald Jones höll en inspirerande föreläsning utifrån sin skrift "An outcomes framework for adult education".

Visionsarbetet sammanfattas i denna skrift: Hjälmared folkhögskola 2025, som presenteras på årsmötet 2020.

Hjälmarred folkhögskola

En folkhögskola på kristen grund

Vår människosyn utgår från varje människas lika värde, att varje människa är en resurs, som har förmåga och vilja att utvecklas, ta ansvar och kunna påverka sin livssituation.

Varje människa har rätt till ett rikt och värdigt liv och ska ha möjligheter att växa utifrån sina egna behov och förutsättningar.

Vi vill ge utrymme för andlighet och skapa förståelse för en livshållning där tro och religion spelar en viktig roll.

Individanpassad pedagogik

Vår skola erbjuder en pedagogisk miljö som stimulerar till personlig utveckling och uppmunttrar skapande verksamhet och demokratiskt ansvarstagande.

Vi studerar ofta i projektform i mindre grupper, med både praktiska och teoretiska inslag. Vår strävan är att möta varje deltagare där han eller hon befinner sig och därmed kunna vara ett bra alternativ för den som av olika anledningar inte har hittat sin plats i andra utbildningsformer.

Det är viktigt för oss att alla deltagare känner sig trygga och blir en del av ett sammanhang. Gemenskapen stärks av att många deltagare bor på skolans internat och att vi har många aktiviteter som inkluderar alla på skolan.

En växtplats för demokrati och samhällsansvar

Vi är övertygade om att samhället bara kan utvecklas när människor ges möjlighet att växa under fria och jämställda förhållanden. Vi ser även att ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle är en grundförutsättning för ett bra samspel mellan människa och natur.

Vår verksamhet utgår från regeringens mål:

”Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.”

(Folkbildningsförordningen 2015:218)

Hjälmarred folkhögskola ska:

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
2. bidra till att göra det möjligt för fler att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
4. bidra till att öka intresset och delaktigheten i kulturlivet

Hjälmarred folkhögskoleförening har också fastställt följande profilmål:

- att i skolsamhället levandegöra kristen tro och livsåskådning
- att utifrån kristen skapelsesyn och varje människas lika värde erbjuda en pedagogisk miljö, som stimulerar till formulering av livsfrågorna, skapande verksamhet, personlig utveckling och ansvarstagande
- att utifrån en kristen förvaltarskapsyn stimulera till kunskapssökande och engagemang i det lokala och internationella samhället
- att utifrån kristen människosyn prioritera socialt eller kulturellt missgynnade grupper

Kännetecknande för Hjälpared:

- Vår kristna grund, som vi uttrycker genom medmänsklighet, öppenhet och mångfald.
- Vi skapar utrymme för andlighet och förståelse för ett religiöst förhållnings-sätt.
- Vi ser till varje enskild individ och tror på ett livslångt lärande.
- Vi är flexibla och anpassar vår pedagogiska verksamhet efter deltagarens egna förutsättningar.
- Vi tycker det är viktigt att varje deltagare och besökare känner sig välkommen, blir sedd och hörd, känner sig respekterad och får utrymme att växa.
- Personalen på skolan är närvarande och engagerad.
- Vi erbjuder en trygg, naturskön och drogfri miljö.
- Hjälpared erbjuder kurser med internatboende, idrottshall, restaurang, catering, fest- och konferensverksamhet, kapell, äventyrsaktiviteter mm.
- Vi är bra på att anpassa verksamheten till nya förutsättningar och villkor.
- Vi samverkar med kommuner, arbetsförmedling, kyrkor och näringsliv i vår närhet.
- Huvudmän för skolan är EFS (Evangeliska Fosterlandsstiftelsen) och Svenska kyrkan.

Studeringe och personal ska vara delaktiga i de beslutsprocesser som styr verksamheten. Förmågan att uttrycka sig och ta del av andras tankar och argument är viktig. Skolan arbetar aktivt för jämställdhet, jämlikhet och engagemang i samhällsfrågor och föreningsliv.

Vi vill vara en samhällskritisk röst för den svage och utsatte. Och vi vill lyfta fram folkbildningens och civilsamhällets betydelse för ett hållbart demokratiskt samhälle.

I detta arbete är samverkan med våra huvudmän och olika samhällsfunktioner av stor vikt.

En plats för personlig och social utveckling

Vi erbjuder en trygg, naturskön, drogfri och hälsofrämjande miljö. Livet på skolan präglas av en levande mångkultur med utbyte av erfarenheter och idéer över språk- och nationsgränser. Vi aktualiserar världsfrågorna i vardagen och solidaritet med de utsatta genom praktisk handling.

Vi är en öppen bildningsmiljö för alla åldrar och värnar allas möjlighet att delta i studier och aktiviteter oberoende av fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar.

Det finns goda möjligheter för den enskilde att påverka sin egen livssituation genom medvetna prioriteringar i kursinnehåll på samtliga kurser.

Ett kulturellt centrum

Hjälpared ska vara en kreativ miljö för alla, med kulturupplevelser som överraskar och skapar nyfikenhet och som speglar bredd och mångfald.

Hur möter vi de stora övergripande trenderna i samhället?

Globaliseringen

Länder integreras alltmer och blir mer beroende av varandra genom globala marknader för bland annat utbud av varor, tjänster och arbetskraft. Konkurrensen ökar mellan individer – lokalt, nationellt och globalt – vilket innebär att utbildning får en allt större betydelse. Mänskans rörlighet har ökat, men också antalet människor på flykt.

Hur kan Hjälmared folkhögskola hjälpa deltagarna att konkurrera på en global marknad, utveckla en förståelse för olika kulturer och religioner och integreras i samhället?

- Vår erfarenhet av att möta människor från olika kulturer och religioner ger oss en god grund i arbetet med dessa frågor.
- Vi fördjupar samarbetet med Arbetsförmedlingen, Alingsås kommun och våra kringliggande kommuner för att stötta och

uppmuntra t ex hemmasittare, nyanlända och anhöriginvandrare.

- Vi är drivande i lokalsamhället och erbjuder t ex fria föreläsningsserier som gynnar lokalt och globalt samhällsengagemang, internationell solidaritet, integration och demokrati.
- Vi erbjuder helgaktiviteter och evenemang inom ett brett spektrum av kultur, demokrati, friskvård mm.
- Hjälmared Herrgård är öppen för restaurangbesök, konferenser och upplevelser som skapar nya möten och samarbeten.

Kunskapssamhället

Efterfrågan på välutbildad arbetskraft ökar inom de flesta yrkesområden. Idag fördelar sig människors tillgång till ekonomiska, kulturella och sociala resurser i allt högre grad utifrån utbildningsnivå.

Hur kan Hjälmared folkhögskola bidra till att öka tillgången på välutbildad arbetskraft?

- Vi fortsätter att ge människor möjlighet att slutföra sina studier på grundskole- och gymnasienivå, för att kunna fortsätta till högre studier eller etableras på arbetsmarknaden.
- Vi tror på det livslånga lärandet. På Hjälmared får deltagarna pröva och får möjligheten att ompröva, såväl kunskaper som åsikter.
- Vi strävar efter att stärka hela människan, att öka deltagarnas tilltro till sin egen förmåga och därigenom återfå sin framtidstro.
- Vi ger människor möjlighet att omskola sig, få nya kunskaper och möjligheter och vidga sina perspektiv.
- Vi fördjupar samarbetet med det lokala och regionala näringslivet, för att följa arbetsmarknadens behov och säkerställa att Hjälmareds kurser är aktuella och relevanta för de studerande och samhället.
- Hållbarhet är en självklar och integrerad del i vårt arbete, och våra deltagare fortsätter att driva hållbarhetsfrågor när de lämnar skolan. Vi lever efter Agenda 2030, med dess 17 mål.

Ökande skillnader i människors livsvillkor

Skillnaderna mellan människor har ökat ur såväl ekonomiskt som socialt och kulturellt hänseende de senaste decennierna. Ekonomiska kriser har slagit olika hårt mot olika grupper i samhället, vilket har bidragit till mindre social tillit, lägre politiskt förtroende och minskad tilltro till samhällets institutioner.

Sen mitten av 1980-talet har andelen unga som uppger att de har återkommande psykosomatiska symtom fördubblats enligt Folkhälsomyndigheten. Forskning pekar på att brister i skolan och förändringar på arbetsmarknaden kan ha betydelse.

En ökad utbildningsnivå är central för att minska risken för arbetslöshet och socialt utanförskap.

Hur kan Hjälmared folkhögskola bidra till att öka deltagarnas tilltro till samhället och till möjligheterna att påverka det egna livet?

- På Hjälmared folkhögskola blir du sedd – både som studerande och medarbetare.
- Vi slår vakt om en trygg studiemiljö så att varje deltagare ges utrymme att tala uppriktigt om vad man faktiskt behöver för att klara skolan, och därigenom slippa att dölja sina svårigheter.
- Vi anpassar vårt kursutbud efter samhällets behov inom bristyrken. Vi ökar vårt kursutbud så att det innefattar fler särskilda kurser, preparandkurser, kortkurser och 70+ kurser.
- Tilliten till demokrati genomsyrar verksamheten. Deltagarna har många möjligheter att påverka innehåll och aktiviteter i klassen och på skolan. Genom att delta i olika typer av råd får man ökad kunskap om hur demokrati fungerar och tilltron till samhällets institutioner stärks.
- Vi har en öppen och tillåtande gemenskap som låter deltagarna utveckla ett förhållningssätt som gör att de klarar förändring och vill bygga sociala relationer. Deltagarna lär sig att samverka och leva tillsammans på skolan och på internatet.
- Vi arbetar aktivt med socialisering för människor som har levt länge i isolering, genom t ex arbetsmarknadskurser i samverkan med Arbetsförmedlingen och Alingsås kommun, men också genom social träning på vårt internatboende.
- Vi ser till hela människan. På Hjälmared har vi en kunskapssyn som inbegriper såväl fysisk och psykisk hälsa som andliga och existensiella frågor.
- Vi arbetar utifrån en verifierbar engelsk modell som beskriver huvudpunkterna för att utvecklas som människa. Modellen som är framarbetad av Gerald Jones berör områden som Hälsa och säkerhet, Anställning

och praktik, Delaktighet och inkludering, Kreativitet och välbefinnande, Fördjupning av kommunikativa färdigheter och Vuxenlivets kunskap.

- Vi arbetar strukturerat med motiverande samtal som bygger på ömsesidig tillit och personligt ansvar hos den studerande.

Urbaniseringen

Människor i arbetsför ålder kommer enligt prognoser fortsätta att flytta till städerna de närmaste decennierna. För de mindre kommunerna innebär det krympande resurser – i form av skatteintäkter, andel arbetsföra i befolkningen och tillgång till kompetent arbetskraft.

Hur kan Hjälmared folkhögskola bidra till den lokala och regionala tillväxten?

- Vi fortsätter att utveckla samarbeten med kommuner och näringsliv så att vi tillsammans kan verka för ett levande samhälle och bibehålla både tjänster och kompetens i vårt närområde.
- Vår lokalisering innebär ökade utbildningsmöjligheter utanför storstaden.
- Vår miljö är en motvikt till det höga levnadstempo och hårda klimat som råder idag. Deltagarna har möjlighet till återhämtning, lugn och ro och trygghet under sin studietid.
- Vi är på cykelavstånd från Alingsås med god kollektivtrafik. Deltagarna behöver inte välja bort staden utan kan fortfarande ta del av det utbud den har att erbjuda.

Digitaliseringen

Idag ställs allt högre krav på digital kompetens, både i skolan och i arbetslivet. Dessutom krävs digital kompetens för att få tillgång till olika välfärdstjänster, ta del av samhällsnyttig information eller göra olika val som påverkar livskvalitén. Det gör att den som sällan eller aldrig använder internet riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap.

Hur kan Hjälmared folkhögskola minska det digitala utanförskapet och öka den digitala kompetensen utan att förlora de mjuka värden som är synonyma med skolan?

- Vi utvecklar det digitala arbetet utifrån fyra perspektiv: utrustning, allmän IT-kunskap, pedagogik och reflektion kring användandet.
- Vi ser det digitala användandet som *en del* i vår undervisning. Vi värnar om de ”mjuka värdena” – vi ser varandra, visar medmänsklighet, empati och närvaro. Utöver IT så har folkhögskolans pedagogik flera individ- och gruppanpassade alternativ i verktygslådan.
- Vi är en hälsofrämjande skola och följer forskning som rör vår hälsa och skärmanvändandet.
- Vi satsar på vår tekniska utrustning. Vi har en IT-resurs på plats.

En förändrad befolkningsstruktur

Högre pensionsålder och ökad medellivslängd innebär att fler människor högre upp i åldrarna har behov av ny utbildning och kompetens – för att kunna följa arbetsmarknaden och dess behov eller för att man har lust att ta sig an nya utmaningar i livet.

Hur kan Hjälmared folkhögskola bidra till att fler människor är aktiva på arbetsmarknaden?

- Vi erbjuder en möjlighet att komplettera och fördjupa sina allmänna kunskaper.
- Vi erbjuder preparandkurser som följer arbetsmarknadens behov.
- Vi erbjuder Särskilda kurser med möjlighet till fördjupning inom ett specialområde.
- Vi erbjuder etableringskurser med inriktning på språk och arbetsmarknad.
- Vi erbjuder kortkurser utifrån vår profil och arbetsmarknadens behov.

Individualiseringstrenden

Individualiseringstrenden är mycket stark i Sverige. Utvecklingen innebär att 1900-talets

fokus i samhällsbygget på människors likheter ändrats till ett fokus på individers olikheter – i behov, begåvning och preferenser. Genomslaget märks såväl i attityder som i lagstiftning.

Hur kan Hjälmared folkhögskola ta hänsyn till människors olikheter och på samma gång få de studerande att delta i samhällsutvecklingen och se till gruppens och samhällets behov?

- Vår undervisning utgår från samtal och varje deltagares aktiva delaktighet i gruppen.
- Vår undervisning, våra samtal och relationer bygger på att stärka deltagarens EQ (Emotionell intelligens).
- Skolan är en mötesplats människor med olika tillhörigheter och bakgrunder, där deltagarna får möjlighet att skapa relationer och utbyta erfarenheter med andra.
- För att öka deltagarens förutsättningar att studera, samtala och skapa relationer har vi mindre och sammanhållna studiegrupper.
- Gemenskapen stärks också av att många deltagare bor på skolans internat och att vi har många gemensamma klass- och kursövergripande aktiviteter som temadagar och temaveckor.
- Vi belyser samhällsviktiga frågor och uppmuntrar deltagarnas engagemang i skolan och i samhället.

Hjälmarred folkhögskola 2025

Hjälmarred folkhögskola ska:

- genom bildning och utbildning utmana och ge verktyg för förändring och personlig utveckling, och skapa delaktighet i ett demokratiskt och solidariskt samhälle.
- vara ett regionalt centrum för friskvård och andlighet, för kultur, demokrati och internationella frågor.

Kursutbudet

Deltagarna utgörs av sex olika kategorier som har olika behov:

- Den som inte har fullständiga behörigheter.
- Den som vill komplettera eller meritiera sig för yrkesbyte.
- Den som vill fördjupa ett specialintresse.
- Den som är i behov av integration i samhället.
- Den som vill ha kortare fördjupning i fysisk eller psykisk hälsa eller andliga frågor.
- Den som är 70+ och vill öka sin kunskap och bildning.

En stor andel deltagare har besvär av psykisk ohälsa och/eller har variationer av neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

1. Allmän kurs

Undervisningen är mer individualiserad. Kursen har ett tydligt fokus på socialt individstöd, planerad social kontaktutveckling och relationsstärkande verksamhet.

Förutsättningar:

- En ekonomi med utrymme för individanpassning av undervisningen.
- Fortbildning och utveckling av pedagogiken.
- Ökad IT-kompetens.

- Ökad kunskap inom psykisk ohälsa och NPF.
- Mer stödpersonal utöver pedagoger.

2. Preparandutbildningar

Preparandutbildningar kopplade till allmän kurs kan möta arbetsmarknadens behov av arbetskraft.

Förutsättningar:

- Fler kontakter med samhället i de specialområden som vi utbildar inom.
- Ökad kunskap inom respektive specialområde.

3. Särskild kurs

Våra särskilda kurser följer skolans profil. Vi erbjuder kurser inom bibel, friskvård, demokrati, digitala verktyg och internationella frågor.

Förutsättningar:

- Fortsatt utveckling av våra olika särskilda kurser, utifrån profilmrådets utveckling, tillsammans med aktiva samarbetspartners.
- Samarbete med företag och organisationer inom berörda profilmråden ger ytterligare möjligheter för deltagare att fördjupa sitt intresse och bredda sitt kontaktnät, t ex vid kortare praktikperioder.

4. Arbetsmarknadskurser

Staten ger Folkhögskolan i uppdrag att ge arbetsmarknadskurser. Två huvudinriktningar existerar i dagsläget:

Kurser som riktar sig till personer som av olika skäl behöver komplettera sina grundskole- eller gymnasiestudier för att nå behörighet till högre studier. Detta spår heter Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF).

Ett andra uppdrag är att vara ett komplement till SFI, genom kurser för personer i Etableringsuppdraget, med målet att utveckla det svenska språket och integreras i arbetslivet.

Förutsättningar:

- Ett fast och utvecklat samarbete med arbetsförmedling och kommuner i vårt upptagningsområde.

- En bra samverkan med näringsliv och civilsamhälle.

5. Kortkurser

Kortkurserna riktar sig främst till deltagare som vill fördjupa eller öka sina kunskaper om fysisk och psykisk hälsa, bibel och andliga frågor.

Vi erbjuder flera olika kursupplägg: helgkurser, veckokurs, kort terminskurs, kvällskurs och sommarkurs.

Förutsättningar:

- En organisation för kortkursverksamhet med ansvar för resursplanering.
- Ett utvecklat samarbete med församlingar, föreningar och kommuner för att möta deras behov av folkbildning.
- Planering av internatboende så att deltagare har möjlighet att bo på internatet när de läser kortkurs.

6. 70+ kurser

Vi erbjuder kurser inom datakunskap, språk, friskvård och matlagning.

Förutsättningar:

- Ett utökat upptagningsområde.
- Ett utbud anpassat efter skolans kompetens.

På väg mot framtiden

Styrelsen vill att dokumentationen över vårt visionsarbete skall utgöra underlag för såväl styrelsens arbete som beslut för den tid som ligger framför. Under visionsarbetets gång har mycket hänt på skolan, i våra förutsättningar att bedriva verksamhet, i vårt närområde och i världen i stort. Självklart har skeendena i vår omvärld spelat in och påverkat våra samtal. I texterna återges bearbetning och reflektioner som styrelse och personal gjort tillsammans i olika konstellationer.

Mycket av framtiden är redan här. I de människor som är här idag ser vi också många av dem som kommer i framtiden. Det vi förnyar och fördjupar i kompetens och kunskaper för verksamheten idag är samtidigt en investering för framtiden och de behov som skall komma. Att leva nära nuet, se behoven och samtidigt planera för en lång hållbarhet i kurser, fortbildning och övrig verksamhet är vår ambition.

Visioner tjänar på att byggas upp långsamt och tillsammans. På samma gång som vi avslutar något fortsätter vi där vi är. Vi gör det i tillförsikten att Guds nåd är var morgon ny!

Hjälmaryd mars 2020

Hjälmareds allé 20 • 441 95 Alingsås • 0322-644000 • www.hjalmared.se